

FAKTORİNG DERNEĞİ'NİN DÜZENLEDİĞİ "REEL SEKTÖRÜN ÇARKI FAKTORİNG" SEMPOZYUMU

10 Mart 2011

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumumuzun çok değerli Başkanı, Faktoring Derneği'nin çok değerli Başkanı, değerli sektör temsilcileri, değerli konuklar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Faktoring Derneği'nin düzenlediği bu sempozyum vesilesiyle siz değerli katılımcılarla, konuklarla bir arada olmaktan duyduğum memnuniyeti ayrıca da özellikle belirtmek istiyorum.

Dünyada 1950'li yıllardan bu yana bugünkü yapı ve işleyişiyle uygulanmakta olan faktoring faaliyetlerine Türkiye'de de 1980'li yılların sonlarında başlandı ve ülkemizde ilk faktoring şirketi 1990 yılında kuruldu. Yani dünyadan aşağı yukarı bir 40 sene farkla Türkiye'de faaliyet başlamış oldu. Türkiye'de kuşkusuz bankacılık sektörünün domine ettiği bir finans sektörü var. Yani finans sektörü üzerinde bankaların ağırlığı çok çok fazla. Ancak biraz önce Tefvik Bey'in de söylediği gibi, finans sektörünün kendi içerisinde çeşitlilik, kendi içerisinde alt segmentlerin gelişmesi ve böylece finans ihtiyacı duyan kesimlerin farklı kanallardan bu ihtiyacını karşılayabilmesi gerçekten Türkiye için son derece önemli.

Finansal sistemin gelişmişliğiyle ekonominin gelişmesi arasında ciddi bir bağ var. Finans sistemi iyi gelişmiş olan ülkelerin ekonomik büyüme potansiyeli artıyor ve ekonomilerinde ciddi bir ivme yakalamak söz konusu olabiliyor. Biliyorsunuz bankalar mevduat sahiplerinin, sermaye piyasaları ise küçük yatırımcıların çıkarlarını koruyabilmek için fon aktarmada temkinli olmak zorundalar. Türkiye ekonomisinde sayı ve istihdam oluşturma anlamında KOBİ'lerin de çok önemli bir ağırlığı var. Yani hem işletme sayısı çok, hem de istihdam oluşturma potansiyeli KOBİ'lerin çok çok fazla. İşte dün Türkiye'nin en önemli kuruluşlarından bir tanesinin gazetelerde çıkan açıklamalarına bakacak olursanız, yıllık 2 milyar dolarlık bir yatırım, 2 bin kişi de ilave istihdamdan bahsediyorlar. Demek ki Türkiye'de artık bu büyük kuruluşlar özellikle sermaye yoğun yatırımlara girdikleri için istihdam üretme konusunda artık eskisi kadar etkili değiller. Dolayısıyla, istihdam ağırlıklı olarak KOBİ'lerde oluşuyor. İşte tam bu noktada da KOBİ'lerin fona ulaşmasında faktoring şirketlerimizin, faktoring sektörünün önemli bir rolü var, önemli bir görevi ve sorumluluğu var.

Sektör önce tüm finans sektöründe olduğu gibi Hazine Müsteşarlığı tarafından düzenleniyordu, denetleniyordu. Ancak belli bir plan çerçevesinde finans kuruluşlarının BDDK tarafından, bağımsız bir otorite tarafından denetlenmesi ve bu otoritenin düzenlemelerine tabi tutulmasıyla ilgili bir reform sürecimiz var biliyorsunuz ve bu süreç çerçevesinde benim önceki Ekonomiden Sorumlu Bakanlık döneminde 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren bunu biz BDDK'ya verdik. BDDK, yeni bir çerçeve, yeni bir bakış açısıyla sektörü ele aldı ve o günden bugüne de düzenleme ve denetleme konusunda önemli mesafeler kaydettik.

Burada sektörün şöyle bir geneline bakacak olursak, her ne kadar toplam hacmi şu anda finans sistemi içerisinde küçük olsa da, hızlı bir büyüme trendi var. Bu da, önümüzdeki dönemde pastadan alacağı payı daha fazla gösteriyor bize, yani faktoring sistemi toplam finans sistemin içerisindeki payına baktığımızda artık her yıl, her yıl daha etkin olacak. Ancak bunun sıhhatli bir şekilde gerçekleşmesi için kuşkusuz yasal çerçeve önemli. Bu yasal çerçeve biliyorsunuz zaten Meclisimizin şu anda gündeminde. Bunun bu seçim döneminden sonra Meclisin yeniden çalışmaya başlamasıyla beraber öncelikli olarak ele alınacak konular arasında biz görmeyi arzu ederiz ve Meclisteki yönlendirmemizi de bu şekilde yapacağız.

Bu yasal düzenleme bir yana, bir de tabii ki sektörün kendi sorunlarının farkında olup kendi kendine yapması gereken çok işler de var. Aslında başlı başına bir dernek, Faktoring Derneği bir gönüllü kuruluş olarak bu noktaya geldiyse, bu da işte sektörde bir bilincin oluşmasının bir sonucu. Yoksa biz bu derneği kurmadık. Demek ki, faktoring şirketleri arasında böyle bir ihtiyaç oluştu, bir ortak tutum, bir ortak çalışma, problemleri, sorunları beraberce çalışalım, beraber çözüm üretelim anlayışı oluştu ki bu dernek kuruldu ve şu anda belki 10-15 şirketin haricinde işte herkes artık bu derneğin üyesi. Bu bile sorunların çözümü adına atılmış önemli bir adım başlı başına bu derneğin varlığı. Çünkü biz yasal olarak oda falan kuruyoruz güzel ama, yasa dolayısıyla olduğu zaman bazen o işin dinamiği iyi işlemeyebiliyor, artılar oluyor, eksiler olabiliyor. Ama bu derneğin varlığı, derneğin kurulmuş olması, faaliyette oluşu ve derneğin önemli konulara parmak basması sektör adına önemli bir kazanımdır diye düşünüyorum.

Burada hem Sayın Başkan, hem BDDK Başkanımız hisse algı sorunundan bahsetti. Gerçekten bu çok çok önemli. Tabii ki hiçbir algı kendiliğinden oluşmuyor ve algılarla gerçekler arasında da hep bir zaman farkı vardır. Yani algı gerçeği belli bir zaman kaybıyla tarif eder. Gerçekleri değiştirdiğiniz zaman dahi o algının gerçeklere ulaşması kolay olmayabilir.

Yıllar boyunca sektörde tabii bazı yanlış uygulamalar oldu. Hata yapan kendi içinizden kuruluşlar oldu. Müşterilerini çok üzen, yanlış davranış kalıpları içerisinde olan factoring şirketleri maalesef oldu, bu işin acı gerçeği. Ve bu konu, maalesef tek bir firmanın yaptığı hata tüm sektöre mül edilebiliyor. Yani kötü bir örnek, kötü bir uygulama, işte falanca factoring firması şöyle bir iş yapmış deyince bütün sektöre maalesef olumsuz bir algıyı beraberinde getirebiliyor.

Burada BDDK'nın denetlemesi önemli, ama sizin de bu dernek vasıtasıyla bir etik kurallar manzumesi oluşturmanız ve tüm üyelerin buna uyacağı gereğinin de taahhüt edilmesi çok önemli bir kazanım.

Bu iş itibarla olur, finans deyince itibar bir numaralı faktör. Tabii bu bankalar için de geçerli, finans sektörünün tüm alt segmentleri, alt sektörleri için de bu geçerli. Dolayısıyla, bu factoring kelimesinin itibarını korumak, itibarını yükseltmek, yüceltmek, hepimizin, dernek üyesi olan her bir firmanın tek tek görevi, bir asli görevi olmalı diye ben düşünüyorum. Düzenlemelerin kuşkusuz yeri vardır, hani devlet kurumlarıyla düzenlemeler yapar ama, sektör kendi içinde bir derlenip toparlanma kararı, hani bir itibar güçlendirme kararı alır da bu yolda adımlar attığında sonuçlar çok daha etkin, çok daha güzel olacaktır diye düşünüyorum. Burada potansiyelle ilgili, yüksek bir büyüme hızı var, ekonominin genelinden daha hızlı büyüyor sektör, finans sektöründen, bankacılıktan da daha hızlı büyüyor. Burada bir altyapı var, bir potansiyel var. Bunu hızlı bir şekilde gerçekleştirmek ve sektörün dünyada olduğu gibi hak ettiği bir yere ulaşmasını sağlamak doğru şeyleri yapmakla mümkün ve ısrarla, inatla sürekli doğru şeyleri yapmakla mümkün.

Müşterilerimizi üzmeyeceğiz, onlara saygı duyacağız. Kanunlar, kurallar, etik, ahlak, norm neyi gerektiriyorsa o çerçevede iş ilişkilerimizi düzenleyeceğiz. Mutlaka belli bir saygı, belli bir dikkat çerçevesinde müşterilere yaklaşacağız. Bütün bunlar gerçekten sektör açısından son derece önemli. Çünkü yüksek bir itibara sahip iyi işleyen bir factoring sisteminin Türkiye ekonomisine katkısı çok daha büyük olacaktır. Türkiye'de katma değer oluşması, Türkiye'de istihdamın oluşmasına bu sektör çok çok büyük katkıda bulunabilir eğer doğru şeyler yapılırsa.

Değerli konuklar, değerli katılımcılar; bugün itibariyle geldiğimiz noktada Türk ekonomisi gerçekten çok önemli başarılar kazanmıştır. Bütün dünyada Türkiye'nin ekonomik başarılarından söz ediliyor. Türkiye'nin bu 2008-2009 krizinden hızla çıkışı, zamanında attığı doğru adımlar, aldığı doğru kararlar, cesur kararlar Türkiye'yi çok çok farklılaştırdı. Bugün düşünün ki Avrupa Birliği'ne üye 12 ülke şu anda Türkiye'den daha riskli olarak değerlendiriliyor yatırımcılar tarafından. Türkiye'nin CDS spread'leri şu anda 12 AB üyesinden daha düşük. Bu, istikrarın, siyasi istikrarın, doğru politikaların nasıl sonuçlar verdiğini bize en güzel şekilde gösteriyor. Siyasi istikrar ve güçlü bir siyasi irade burada çok çok önemli. Pek çok ülkede doğrular görüldüğü halde uygulanamıyor.

Lüksemburg, Euro Bölgesi'nin Dönem Başkanı ve Sayın Juncker'in, Lüksemburg Başbakanının kamuoyuna açık çok enteresan bir ifadesi var. Diyor ki; biz Avrupalı liderler olarak aslında neler yapılması gerektiğini gayet iyi biliyoruz. Ancak o gerekenleri de yaptığımız zaman tekrar nasıl seçiliriz işte onu bilemiyoruz. Dolayısıyla, bir yandan siz doğruları göreceksiniz, ama bir yandan da seçim endişesiyle adım atmayacaksınız ya da yanlışa devam edeceksiniz. İşte bu, Avrupa'daki pek çok sıkıntı yaşayan ülkenin zorluklarının, problemlerinin temelinde yatan bir konudur.

Şu anda maalesef pek çok gelişmiş ekonomi, pek çok gelişmiş ülke çok zayıf hükümetler tarafından idare ediliyor. Daha düne kadar dünyanın ikinci büyük ekonomisi olan ülkede son 3 yılda 5 kere başbakan değişti, şu andaki Başbakanlarının da desteği çok zayıf, hani kısa zamanda bir şeyler olabilir beklentisi var. Dünyanın en büyük ekonomisine bakıyorsunuz, o ülkenin yönetimiyle Parlatentosu arasında bir kopukluk var. Yönetim başka telden çalışıyor, Parlatentoda farklı olan parti bir başka telden çalışıyor. Peki bu ülke yarın ne yapacak, nasıl bir politika uygulayacak sorusunun cevabını da kimse veremiyor. Bütün bu kaosta yük düşüyor merkez bankasının sırtına, merkez bankasının elinde de işte fazla bir enstrüman yok, habire para basıyor. Bütün bu problemleri, bütün bu sıkıntıları örtmek için para basarak kapatmaya çalışıyor.

Dönelim Avrupa'ya, işte sıradaki 4'üncü, 5'inci, 6'ncı büyük ekonomiler Avrupa'da biliyorsunuz. Avrupa'da koalisyon hükümetleri var, azınlık hükümetleri var. Ve bu hükümetler karar almakta zorluk çekiyor, paralyze oluyorlar, adım atamıyorlar. Ve göz göre göre sorunlar bu ülkelerde büyüyor. Türkiye'de bunlar gerçekleşmediyse, Türkiye'de zamanında akıllı tedbirler alınabildiyse, bu işte güçlü bir siyasi iradenin ürünü. Bakın kolay değil, şimdi seçime gidiyoruz, şurada seçime 3 ay kalmış, işte seçim takvimi açıklandı. Biz diyoruz ki, biraz soğutma tedbirleri gelebilir. Büyüme yüzde 4-5 arası kalsa yeter diyoruz. Bankalara diyoruz ki, kredi hacminizi ölçülü bir şekilde artırın. Yani ölçsüz bir artış söz konusu olursa, bu bizim arzu etmediğimiz bir tablo oluşturacaktır diyoruz. Kolay değildir seçime

3 ay kala bunları açık açık söylemek, bu politikaları açık açık uygulamak kolay değildir, çok az rastlarsınız diğer ülkelerde buna. İşte bu bizim sadece su seçimi kurtaralım, sadece önümüzdeki 3 ayı kurtaralım, gerisine sonra bakarız diye konuya yaklaşmamamızın en önemli göstergesidir. Sadece önümüzdeki 3 ayı düşünmüyoruz, önümüzdeki 3 yılı düşünmüyoruz, önümüzdeki 10 yılı düşünmüyoruz, 2023 yılının Türkiye'sini düşünmüyoruz. Seçim beyannamemizde açıkladığımız zaman göreceksiniz, orada hep vurgu 2023'tür, Cumhuriyetin kuruluşun 100. yıl dönümüdür ve 2023'le ilgili hedefler hazırlıyoruz, o hedefleri koyuyoruz seçim beyannamemize. Ve şu anda dünyada bakın gelişmiş ekonomiler içerisinde orta vadeli bir program ortaya koyan, bizimle, ülke sayısı hemen hemen yok. Açıklamalar önümüzdeki 3 ay, 6 ay ya da işte şimdi 2010 yılının sonlarında 2011 bütçesiyle ilgili açıklamalar yapıldı. İleriye doğru ne yapacağını açıklayabilen ülke sayısı çok çok az. Mesela 2009'un Eylül'ünde Orta Vadeli Program dedik, bir orta vade kavramından bahsettik, 3 yıllık hedefler koyduk ve şu ana kadar yaklaşık 1,5 yıl geçti, bu 3 yıllık hedeflerden çok daha iyisini yakalayarak gidiyoruz. Aynen uyguluyoruz, yapacağımız dediğimiz ne varsa yapıyoruz. Gelişmiş ekonominin pek çoğunda bu yok. Zaten işte bu sebeptir ki dünyada ekonomik güç dengesi çok hızlı bir şekilde değişiyor ve değişmeye de devam edecek. Gücün hızla Batıdan Doğuya doğru kaydığı, Avrupa-Amerika ekseninden Asya'ya doğru kaydığı bir tablo görüyoruz. Dünyanın yeni gerçekleri artık çok çok farklı. Bunun siyasi sonuçlarını göreceğiz, bunun sosyal sonuçlarını göreceğiz. Ekonomik güç dengesinin değişmesinin getirdiği yeni bir dünya haritası, yeni bir tablo göreceğiz karşımızda. İşte bu noktada Türkiye'nin üzerine çok çok önemli görevler düşüyor, Türkiye'nin çok büyük sorumlulukları var. Türkiye şu anda dünyanın 16. büyük ekonomisi, ama ilk 10'a girmeyi hedeflemiş bir ülke ve aynı zamanda Türkiye kendi demokrasisini ilerletiyor, temel hak ve özgürlükler konusunda açılımlar yapıyor ve gerçek anlamda bir hukuk devleti olmanın mücadelesini veriyor şu anda.

Genelde bir Anayasa değişikliği yaptık, halkımızın çok ciddi desteği oldu burada ve şimdi daha sade, daha yalın bir anayasa için çalışmaya başladık. Ve seçimlerden sonraki dönemde en önemli gündem maddelerimizden birisi bu olacak. Yalın bir dille yazılmış, kolay anlaşılır, okunduğu zaman tercüman isteyemeyen bir anayasa. Ve Türkiye'nin temel politikalarının, temel stratejilerinin, temel değerlerinin açıkça yazıldığı, herkesin kolayca okuyup anlayabileceği bir anayasa. Kısa, özlü, böyle çok detaylandırılan, yüzlerce sayfa bir anayasa değil. Şöyle bir bakın diğer ülkelerin anayasalarına, ülkeler ne kadar gelişmişse, ne kadar kalkınmışsa, gelişmiş kalkınmış ülkelerinin anayasaları o kadar kısa oluyor, özlü oluyor. Ülkenin gelişmişlik seviyesi düştükçe anayasalar kalınlaşıyor. Çok daha artık detaylı şeyler yazılmak zorunda kalınıyor. Dolayısıyla, Türkiye'nin bu doğal kalkınma sürecinin de bir sonuç olarak yeni bir anayasal çerçeve de bizim için son derece önemli.

Bu Anayasanın kuşkusuz ekonomiye bakışı da çok çok önemli. Biz her zaman iyi işleyen, rekabete dayalı bir serbest piyasa ekonomisini savunduk. Yani kuralları devletin koyduğu, denetimin devlet tarafından yapıldığı, iyi düzenlenmiş, ama o düzenleme çerçevesinin içerisinde rekabetin iyi çalıştığı ve rekabetle, yarışmayla daha iyi hizmeti, daha iyi ürünü daha ucuza mâl etmenin mücadelesini veren bir sektör yapısı. Bunu şöyle düşünelim: Diyelim ki 1000 metrelik bir koşu düzenliyorsunuz, 1000 metrelik bir koşu müsabakası atletizmde. Ve buradaki amaç nedir? İşte en iyi tespit etmek, en başarılı sporcu tespit etmek ve bunu sağlarken de sadece o yarışa değil de o yarışa belki girememiş, belki 200 ülkede de o yarış için hazırlanan tüm atletlere de bir hedef göstermek, onları da bir bakıma bu iyi sonuçların, başarının bir parçası haline getirmek ve bu şekilde en iyiyi erişebilmek. Şimdi böyle bir yarış var, bir 1000 metrelik koşu yarışında eğer bu işin bir düzenleyicisi olmazsa, kural koyanı olmazsa ve kurala uymayana yaptırım olmazsa, siz 20 kişiyi topladınız, 1000 metre koşun bakalım, ben birinciye madalya takacağım, orada sadece bir kaos meydana gelir. Ama yarışmanın başlangıç noktasını belirlerseniz, atletlerin hangi kurallara göre o yarışa katılıp katılamayacağına belirlerseniz, çizgileri, kulvarları muntazam bir şekilde çizerseniz, sağlık kontrolleri, doping kontrolleri ne var ne yoksa bunları koyarsanız ve ondan sonra o yarış yaparsanız, işte o yarış gerçekten iyi bir rekabet altında ve gerçekten hak edenin birinci olduğu bir yarış olur. İşte biz ekonomide de bu anlayışla hareket ediyoruz. Yani düzenlemelerin iyi yapıldığı, yaptırımların güçlü olduğu, devletin otoritesinin hissedildiği, ama bu çerçeve içerisinde serbest bir rekabet, serbest bir yarışmayla daha iyiyi üretebilmek, ki böylece Türkiye'de sadece Türkiye şampiyonu değil dünya şampiyonu şirketler oluşturmak. Türkiye içerisinde böyle özel muamelelerle, özel korumalarla, özel desteklerle büyümüş değil, bileğinin gücüyle büyümüş, bileğinin gücüyle belli bir noktaya gelmiş hangi sektörde olursa olsun kuruluşunuz o güçle, o başarıyla bir Avrupa kuruluşu, bir dünya kuruluşu haline gelebilir. Aksi halde bu serbest rekabet olmasa, bu yarışma ortamı olmasa, şöyle ya da böyle sağlanan imkanlarla şirketler varlığını sürdürebilse, o şirketlerin uluslararası esamesinin bile okunması mümkün değil.

Öte yandan biz bir yandan serbest rekabet diyoruz güzel, rekabete dayalı bir ekonomik yapı diyoruz güzel, ama devletin de sosyal bir devlet olma özelliğini de hiçbir zaman unutmamız lazım. Çünkü bu yarışmada hastalananlar olabilir, takati yetmeyenler olabilir, düşüp yaralananlar olabilir. İşte o noktada da devletin hemen devreye girip sosyal destek, sosyal yardım ağlarıyla o vatandaşların yanında mutlaka olması lazım.

İyi bir eğitim alabilmek, Türkiye'de herkesin hakkıdır ve bu fırsat eşitliğinin mutlaka sağlanması lazım. İyi bir sağlık hizmeti almak herkesin hakkıdır. Bakın biz burada hani kapitalizmin belki de anavatani kabul edilen Amerika Birleşik Devletlerine katılmıyoruz. Oradaki sağlık sistemi, oradaki sağlık sigortası anlayışına katılmıyoruz. Burada gerçekten

bir kamu vicdanının hakim olduğu sağlık söz konusu olduğunda vatandaşların fırsat eşitliğine sahip olduğu bir yapının mutlaka kurulması ve güçlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Ve şu anda bizim sağlık hizmetleri, özellikle sağlık hizmetlerine erişim geçen gün açıklanan bir araştırmanın sonucuna göre Kuzey Avrupa ülkelerine yaklaşmış durumda şu anda. Kalitesinden bahsetmiyorum bakın, erişim, yani sağlık sigortası neleri kapsıyor ve vatandaşlarımızın yüzde kaçını nasıl kapsıyor? Sağlıkla ilgili sorunu olan, o devletin korumasını hissediyor mu-hissetmiyor mu? İşte bu noktada gerçekten son 8 yılda çok çok büyük mesafeler kaydettik. Ve zaten halka sorduğunuzda, memnuniyet araştırmalarına baktığımızda, sağlık hizmetleri konusundaki memnuniyet yüzde 70'lerin üzerinde seyrediyor; çok yüksek bir orandır. Dolayısıyla, bir yandan serbest piyasa ekonomisi rekabete dayalı, ama bir yandan da sosyal bir devletin sorumluluğu ve buna dayanan bir ekonomik perspektif. Bu dengeyi iyi kurduğunuzda, gerçekten Türkiye hem o insan unsuruna değer veren, ama hem de dünya rekabet yarışmasında gerçekten başarılı olmuş bir tabloyu sağlayacaktır, kazanacaktır diye düşünüyorum.

Ben tekrar bugünkü organizasyon için Faktoring Derneği'ne, değerli Başkanına, bütün yöneticilere teşekkür etmek istiyorum. Bu organizasyonun sektörün daha iyiye ulaşması açısından faydalı olacağına da inanıyorum.

Biraz önce sabah erken saatlerinde finansal eğitim ve finansal farkındalık diye 2 günlük bir konferansın açılışını yaptık. Merkez Bankamızla SPK ortak düzenliyor bunu. 2 günlük bir seminer ve burada da eğitim ağırlıklı bir çalışma söz konusu olacak. İşte ayrıca bugün yine İstanbul'da burada faktoring konusunun biraz daha detaylarına inileceği, sektörün sorunlarının, fırsatlarının değerlendirileceği bir konferans olacak, gün boyu sanırım, bugün sürecek. Ben bu toplantının geri kalan kısmına da başarılar diliyorum. Faydalı konuların tartışılacağını mit ediyorum, güzel fikirlerin ortaya çıkacağını mit ediyorum ve faktoring sektörüne de başarılar diliyorum.